

**Αξιολόγηση Προγράμματος Επιμόρφωσης Εκπαιδευτικών που διδάσκουν στη Γ'
Λυκείου τη σχολική χρονιά 2014-15
(Ιούλιος 2015)**

1. Ταυτότητα της Έρευνας

Το Πρόγραμμα Επιμόρφωσης Εκπαιδευτικών της Γ' Λυκείου (ΕΠΙ.ΕΚ.) διοργανώθηκε από το Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού (ΥΠΠ) σε συνεργασία με το Παιδαγωγικό Ινστιτούτο (ΠΙ) κατά τη σχολική χρονιά 2014-2015 στο πλαίσιο των ευρύτερων επιμορφωτικών δράσεων που οργανώνονται από το ΥΠΠ για τη συνεχή εκπαίδευση των εκπαιδευτικών. Το Πρόγραμμα ΕΠΙ.ΕΚ. είχε ως σκοπό να ενδυναμώσει τους εκπαιδευτικούς Μέσης Γενικής Εκπαίδευσης που διδάσκουν στις ειδικότητες των Μαθηματικών, Νέων Ελληνικών και Οικονομικών στη Γ' Λυκείου (ΥΠΠ, 2014).

Σκοπός της αξιολόγησης ήταν να αξιολογήσει τα κύρια οφέλη και τις προκλήσεις από την εφαρμογή του Προγράμματος Επιμόρφωσης Εκπαιδευτικών της Γ' Λυκείου (ΕΠΙ.ΕΚ.), το οποίο εφαρμόστηκε για τους εκπαιδευτικούς που διδάσκουν στη Γ' Λυκείου. Το Πρόγραμμα ΕΠΙ.ΕΚ. διοργανώθηκε από το Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού (ΥΠΠ) σε συνεργασία με το Παιδαγωγικό Ινστιτούτο (ΠΙ) κατά τη σχολική χρονιά 2014-2015, στο πλαίσιο των ευρύτερων επιμορφωτικών δράσεων που οργανώνονται από το ΥΠΠ για τη συνεχή εκπαίδευση των εκπαιδευτικών. Το Πρόγραμμα ΕΠΙ.ΕΚ. είχε ως σκοπό να ενδυναμώσει τους εκπαιδευτικούς Μέσης Γενικής Εκπαίδευσης που διδάσκουν στις ειδικότητες των Μαθηματικών, Νέων Ελληνικών και Οικονομικών στη Γ' Λυκείου.

Η αξιολόγηση του Προγράμματος ΕΠΙ.ΕΚ. σκοπό είχε την αποτίμηση της αποτελεσματικότητάς του σε σχέση με τα κύρια οφέλη και τις προκλήσεις που προέκυψαν από την εφαρμογή των προκαθορισμένων στόχων του. Συγκεκριμένα, η αξιολόγηση του Προγράμματος εστιάστηκε: (α) στη διαπίστωση του βαθμού επίτευξης των προκαθορισμένων στόχων του Προγράμματος και, (β) στον καθορισμό του βαθμού αποτελεσματικότητάς του, αναφορικά με την κάλυψη των αναγκών των εκπαιδευτικών σε καλές πρακτικές στη μεθοδολογία της διδασκαλίας και στην παιδαγωγική γνώση του περιεχομένου.

2. Μεθοδολογία - Αποτελέσματα

2.1. Δείγμα

Πληθυσμό της έρευνας αποτέλεσαν οι 95 εκπαιδευτικοί που παρακολούθησαν το Πρόγραμμα (περίοδος Οκτωβρίου 2014 - Απριλίου 2015). Οι 52 ήταν εκπαιδευτικοί Μέσης Γενικής Εκπαίδευσης της ειδικότητας των Μαθηματικών, οι 26 της ειδικότητας των Φιλολογικών και οι 17 της ειδικότητας Οικονομικών. Στην αξιολόγηση του Προγράμματος συμμετείχαν επίσης οι 35 εκπαιδευτές που ανέλαβαν τη διδασκαλία στις συναντήσεις Επιμόρφωσης, οι συντονιστές του Προγράμματος ΕΠΙ.ΕΚ. με την Προϊσταμένη του Τομέα Επιμόρφωσης του Παιδαγωγικού Ινστιτούτου και οι υπεύθυνοι παροχής ανατροφοδότησης στα δειγματικά μαθήματα που πραγματοποιήθηκαν κατά την ανταλλαγή επισκέψεων.

2.2. Εργαλεία

Για την υλοποίηση των στόχων της αξιολόγησης σχεδιάστηκε ένα πλαίσιο αξιολόγησης, στη βάση συλλογής και ανάλυσης τόσο ποσοτικών όσο και ποιοτικών δεδομένων. Σε αυτό το πλαίσιο αναπτύχθηκαν μια σειρά από εργαλεία, τα οποία περιελάμβαναν: (α) ερωτηματολόγιο εκπαιδευτικού, (β) ερωτηματολόγιο εκπαιδευτή, (γ) πρωτόκολλο εστιασμένων συνεντεύξεων με τους υπεύθυνους παροχής ανατροφοδότησης στα δειγματικά μαθήματα και (δ) πρωτόκολλο εστιασμένων συνεντεύξεων με τους συντονιστές του Προγράμματος. Το ερωτηματολόγιο εκπαιδευτικού συμπληρώθηκε από όλους τους εκπαιδευτικούς της Γ' Λυκείου που συμμετείχαν στο Πρόγραμμα, ενώ το ερωτηματολόγιο εκπαιδευτή συμπληρώθηκε από μόνο 7 εκπαιδευτές, οι οποίοι ανταποκρίθηκαν στην πρόσκληση. Στις ομαδικά εστιασμένες συνεντεύξεις συμμετείχαν οι τρεις συντονιστές του Προγράμματος μαζί με την Προϊσταμένη του Τομέα Επιμόρφωσης του Παιδαγωγικού Ινστιτούτου και οι τρεις υπεύθυνοι παροχής ανατροφοδότησης στα δειγματικά μαθήματα που πραγματοποιήθηκαν κατά την ανταλλαγή επισκέψεων.

2.3. Αποτελέσματα

Τα αποτελέσματα της αξιολόγησης του Προγράμματος έδειξαν ότι η γενική αποτίμηση για το Πρόγραμμα ήταν θετική, τόσο για τους εκπαιδευτικούς όσο και για τους εκπαιδευτές. Το Πρόγραμμα ΕΠΙ.ΕΚ. έδωσε την ευκαιρία για ανταλλαγή απόψεων, εμπειριών, προβληματισμών, καλών πρακτικών, καθώς και υλικού ανάμεσα στους εκπαιδευτικούς του ίδιου γνωστικού αντικείμενου. Ωστόσο, σε σχέση με τη μεθοδολογία, οι εκπαιδευτικοί τόνισαν την ανάγκη για περισσότερες πρακτικές εφαρμογές και σύνδεση της θεωρίας με την πράξη. Επιπλέον, όσον

αφορά στο περιεχόμενο του προγράμματος ΕΠΙ.ΕΚ., διαφάνηκε η ανάγκη για πιο εστιασμένη προσέγγιση στην ύλη των Παγκύπριων Εξετάσεων στα τρία γνωστικά αντικείμενα παρά στην παιδαγωγική προσέγγιση.

Παρουσιάστηκε, επίσης, διαφοροποίηση τόσο μεταξύ των απόψεων των εκπαιδευτικών των τριών ειδικοτήτων όσο και μεταξύ των εκπαιδευτών και των εκπαιδευτικών σε συγκεκριμένα ζητήματα. Συγκεκριμένα, οι μαθηματικοί φάνηκαν λιγότερο ευχαριστημένοι από τη μεθοδολογία και το περιεχόμενο του Προγράμματος σε σχέση με τις ομάδες των φιλολόγων και των οικονομολόγων ενώ, παράλληλα, προέκυψε διάσταση απόψεων μεταξύ των εκπαιδευτών και των εκπαιδευτικών σε σχέση με τη μεθοδολογία του Προγράμματος. Συγκεκριμένα, οι εκπαιδευτές θεωρούσαν ότι τα μαθήματά τους ήταν πρακτικής φύσεως ενώ οι εκπαιδευτικοί ότι ήταν θεωρητικής φύσεως. Επιπλέον, οι συντονιστές αναφέρθηκαν σε ζητήματα επικοινωνίας μεταξύ των διοργανωτών, οι οποίοι διαφοροποίησαν τον αρχικό σχεδιασμό του Προγράμματος.

3. Συμπεράσματα – Συζήτηση

Η εφαρμογή του Προγράμματος Επιμόρφωσης Εκπαιδευτικών που διδάσκουν στην Γ' Λυκείου ήταν επιτυχής για κάποιες ομάδες εκπαιδευτικών. Συνεπώς τα αποτελέσματα από την εφαρμογή του Προγράμματος μπορούν να αξιοποιηθούν στην πιθανή συνέχιση και επέκτασή του.

Σε διαδικαστικό επίπεδο γίνεται, πρώτο, εισήγηση για καλύτερη επικοινωνία και συνεργασία μεταξύ των διοργανωτών για την επιλογή των εκπαιδευτών που συμμετέχουν στα σεμινάρια, ώστε να διασφαλίζεται η διασύνδεση της θεωρίας με την πράξη. Δεύτερο, προτείνεται η επανεξέταση των ημερομηνιών πραγματοποίησης του Προγράμματος ΕΠΙ.ΕΚ. μέσα στη σχολική χρονιά και έναρξή τους, αν αυτό είναι δυνατό, από την αρχή του τετραμήνου, ώστε να υπάρχει συνταύτιση της θεωρίας με τη διδακτέα ύλη. Τρίτο, συνιστάται όπως υπάρχει τακτική επικοινωνία με τους εκπαιδευόμενους κατά τη διάρκεια του Προγράμματος ΕΠΙ.ΕΚ. από τους συντονιστές των μαθημάτων και του Προγράμματος. Με τον τρόπο αυτό, ενδεχομένως, θα ενισχυθεί η υποστήριξη προς τους εκπαιδευόμενους και θα λαμβάνονται περισσότερο υπόψη οι ανάγκες τους. Τέταρτο, οι εκπαιδευτικοί που συμμετέχουν στο Πρόγραμμα, θα ήταν καλό στη συνέχεια να μοιράζονται και να μεταφέρουν τη γνώση και τις καλές πρακτικές που αποκόμισαν από το Πρόγραμμα στους υπόλοιπους συναδέλφους στα σχολεία τους.

Σε επίπεδο μεθοδολογίας-περιεχομένου, προτείνεται η αναγνώριση των αναγκών και των αδυναμιών των εκπαιδευτικών και η σχετική ενδυνάμωσή τους στις περιοχές αυτές (π.χ. Παγκύπριες Εξετάσεις). Παράλληλα, συνιστάται να επιχειρηθεί στενότερη σύνδεση της παιδαγωγικής γνώσης με τη γνώση του περιεχομένου μέσα από παραδείγματα που εφαρμόζονται στην τάξη, συζήτηση δειγματικού μαθήματος στην τάξη και παροχή ανατροφοδότησης.

4. Ερευνητική Ομάδα

Αρετή Στυλιανού, stylianou.a@cyearn.pi.ac.cy

Δρ Μοδεστίνα Μοδέστου, modestou.m@cyearn.pi.ac.cy